

Mantelzorgbeleid IDHK

De inzet van informele zorgverleners (mantelzorgers en vrijwilligers) is van onschatbare waarde in de langdurige zorg. Bij het vaststellen van passende zorg zijn de cliënt en zijn sociale kring altijd het uitgangspunt. Samenwerken in de driehoek cliënt, mantelzorg en professional is daarom heel belangrijk.

VISIE OP MANTELZORG

- Mantelzorgers zijn heel belangrijk voor cliënten, thuis, in het woonzorgcentrum of verpleeghuis. Goede samenwerking met de mantelzorg draagt bij aan de kwaliteit van leven van de cliënten. Waar nodig ondersteunen we de mantelzorg.
- We ondersteunen collega's die mantelzorg zijn voor iemand uit hun directe omgeving.

Belangrijk is dat de mantelzorg structureel, in zijn specifieke situatie, kan blijven functioneren. De visie op mantelzorg is afgeleid van onze missie: "Passende zorg gaat uit van positieve gezondheid en leefplezier. Alle betrokkenen samen met eigen verantwoordelijkheid. Zo thuis als mogelijk"..

CLIËNT en MANTELZORGER

SOFA-model *

In het samenwerken met mantelzorgers heb je als zorgprofessional aandacht voor vier rollen van de mantelzorg. Dat noemen we ook wel samenwerken volgens het SOFA-model.

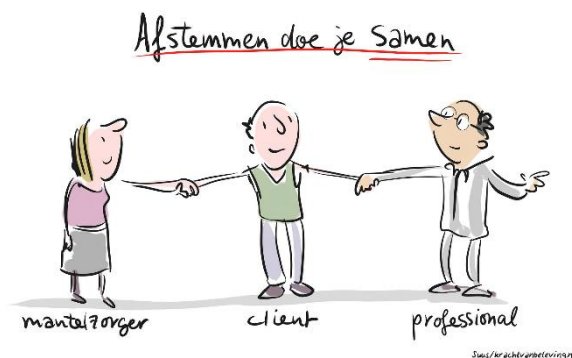
De vier rollen van de mantelzorg die het SOFA-model benoemt zijn:

- Samenwerken** Mantelzorgers als partner in zorg
- Ondersteunen** Mantelzorg als hulpvrager bij overbelasting
- Faciliteren** Mantelzorg als persoonlijke relatie van de cliënt
- Afstemmen** Mantelzorg als expert, weet alles van de cliënt

Welke rol het meest prominent is, kan van tijd tot tijd verschillen.

Samenwerken

In deze rol is de mantelzorg actief als samenwerkingspartner, zaakwaarnemer, tolk en verzorger van de cliënt. Communiceren met de mantelzorg draait hierbij om één centrale vraag: 'Wat kunnen we samen doen om de zorg en ondersteuning van de cliënt zo goed mogelijk te organiseren?' De mantelzorg is betrokken bij het zorgproces, het zorgteam geeft ruimte om hierin een goede rol te vervullen. De invulling is afhankelijk van de mogelijkheden van de mantelzorg en wet- en regelgeving over mantelzorg.¹

Ondersteunen

We vinden het belangrijk om de mantelzorg te ondersteunen. De rol van de mantelzorg is heel waardevol, maar soms ook zwaar. Communiceren met de mantelzorg bestaat in deze rol veelal uit het oppikken van signalen van overbelasting en het gesprek hierover.

¹ <https://www.zorgvoorbeter.nl/mantelzorg/wet-en-regelgeving>

Titel: Mantelzorgbeleid IDHK	Versie: concept 3
Auteur: CB	Laatste mutatie: december 2020
Documenteigenaar: RvB	Ingangsdatum: januari 2021
Directory: Server alg.	Evaluatiedatum: november 2021

Mantelzorgbeleid IDHK

We geven aandacht, advies en verwijzen door of ontlasten de mantelzorger door het overnemen van taken in de thuissituatie of met respijtzorg in de vorm van logeren of logeeropvang of dagbesteding.

Het oppikken van signalen is een belangrijke taak voor de zorgmedewerker die dichtbij de cliënt staat.

Faciliteren

Voorwaarden creëren (faciliteren) om de persoonlijke relatie van de cliënt en diens familie zoveel mogelijk intact te houden.

De gezamenlijke activiteiten of zorgtaken worden waar mogelijk doorgezet. Omdat het leuk is en/of de zorg ontlast.

Afstemmen

Afstemmen met de mantelzorger betekent voortdurende communicatie over behoeften, zorgen en successen van de cliënt en de mantelzorger.

De EVV-er is ook de contactpersoon voor de mantelzorger in IDHK. In de thuiszorg is dit de huishoudelijk ondersteuner, zorgmedewerker of wijkverpleegkundige.

Naast de cliënt is de 1^e contactpersoon voor de zorgmedewerker de formele gesprekspartner. Vaak is de mantelzorger ook de eerste contactpersoon.

JURIDISCHE ASPECTEN

De juridische positie van Insuladei Huize Kohlmann ten opzichte van een mantelzorger is wezenlijk anders dan ten opzichte van een vrijwilliger. Een vrijwilliger wordt door IDHK ingeschakeld om aanvullend te zijn op de professionele zorg. Een mantelzorger wordt niet ingeschakeld door IDHK. De betrokkenheid van de mantelzorger vloeit direct voort uit de sociale /emotionele betrokkenheid met de cliënt. IDHK is niet verantwoordelijk voor het handelen van de mantelzorger. Wij hebben wel de verantwoordelijkheid om er op toe te zien dat mantelzorgers hun taken verantwoord uitvoeren en IDHK zal, indien nodig, de zorg overnemen.

INFORMELE ZORG

'Wat kunnen we samen doen om de zorg en ondersteuning van de cliënt zo goed mogelijk te organiseren?'

Mantelzorgers verlenen informele zorg. Zij zijn echter niet de enige. Vrijwilligers, burens, familie en bekenden van de cliënt spelen ook een belangrijke rol in het netwerk om de cliënt heen. Goede samenwerking tussen formele en informele zorg vraagt om kennis van de cliënt en zijn netwerk. Maatwerk, flexibiliteit en ruimte voor elkaar.

Titel: Mantelzorgbeleid IDHK	Versie: concept 3
Auteur: CB	Laatste mutatie: december 2020
Documenteigenaar: RvB	Ingangsdatum: januari 2021
Directory: Server alg.	Evaluatiedatum: november 2021

Mantelzorgbeleid IDHK

Samenwerking in Arnhem

Vanuit het Arnhems Mantelzorgakkoord werkt IDHK samen met andere partners in Arnhem. Het akkoord richt zich op de mantelzorgers bij zorg thuis en intramuraal, waarbij de nadruk ligt op het wijkgericht samenwerken en respijtzorg.

Ondersteuning mantelzorgers in de gemeente Arnhem:

<https://mvtarnhem.nl/>

https://www.arnhem.nl/Inwoners/zorg_en_welzijn/Mantelzorg

<https://www.wijzerinzorgenwelzijn.nl/>

Informatie en regelingen voor mantelzorgers:

<https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/mantelzorg>

<https://www.regelhulp.nl/ik-zorg-voor-iemand/over-mantelzorg>

<https://www.mantelzorg.nl/>

* SOFA model

ASPECTEN VAN SOFA	SAMENWERKEN ROL: PARTNER IN ZORG	ONDERSTEUNEN ROL: MOGELIJKE HULPVRAGER	FACILITEREN ROL: PERSOONLIJK BETROKKENE	AFSTEMMEN ROL: EXPERT
KLANTFASEN	WAT KUN JE DOEN:	WAT KUN JE DOEN:	WAT KUN JE DOEN:	WAT KUN JE DOEN:
IN DE BEGINFASE	<ul style="list-style-type: none"> • Informeren over zorgverlening en organisatie • Hoe elkaar aan te vullen in de zorg en ondersteuning • Afspreken wie wat doet 	<ul style="list-style-type: none"> • Oog hebben voor (over)belasting en behoud vitaliteit • Waarderen en ondersteunen • In kaart brengen van netwerk en/of verwijzen naar andere vormen van ondersteuning 	<ul style="list-style-type: none"> • Ruimte bieden aan voortzetting van persoonlijke relatie(s) • Privacy respecteren • Bespreken hoe cliënt en mantelzorger(s) zoveel mogelijk het leven kunnen blijven leiden dat ze graag willen 	<ul style="list-style-type: none"> • Informeren naar wensen en behoeften van cliënt • Mantelzorger vragen naar ervaringskennis en deskundigheid • Wederzijdse verwachtingen uitspreken
IN DAGELIJKSE PRAKTIJK	<ul style="list-style-type: none"> • Elkaar goed op de hoogte houden • Uitwisselen tips en vaardigheden • Evalueren van zorg en afspraken over de samenwerking 	<ul style="list-style-type: none"> • Oog houden voor (over)belasting en behoud vitaliteit • Helpen omgaan met veranderingen in ziekte en/of gedrag van cliënt • Betrokkenheid van netwerk bespreken en stimuleren 	<ul style="list-style-type: none"> • Respecteren van en ruimte bieden aan eigen gewoontes • Privacy bij toename van zorg faciliteren • Mogelijkheden bieden om zoveel mogelijk leven te blijven leiden als cliënt en mantelzorger(s) 	<ul style="list-style-type: none"> • Veranderingen in wensen en behoeften van cliënt bespreken • Nieuwe ervaringen, kennis en inzichten uitwisselen • Wederzijdse verwachtingen evalueren
BIJ VERTREK OF AFSCHIED	<ul style="list-style-type: none"> • Terugblikken op samenwerking • Informeren over verhuizing • In samenspraak besluiten nemen in palliatieve, terminale fase 	<ul style="list-style-type: none"> • Ondersteuningsbehoefte, en -mogelijkheden na vertrek bespreken • Ondersteuningsbehoefte bij verhuizing bespreken • Ondersteuning bieden bij (naderend) afscheid 	<ul style="list-style-type: none"> • Versterken zelf- en samenredzaamheid • Mogelijkheden voor behouden van relatie(s) en gewoontes na verhuizing • Privacy bij afscheid 	<ul style="list-style-type: none"> • Tips en vaardigheden overdragen voor zorg en ondersteuning thuis • Gevolgen van verhuizing bespreken • Wensen bespreken over (naderend) afscheid

Titel: Mantelzorgbeleid IDHK	Versie: concept 3
Auteur: CB	Laatste mutatie: december 2020
Documenteigenaar: RvB	Ingangsdatum: januari 2021
Directory: Server alg.	Evaluatiedatum: november 2021

Mantelzorgbeleid IDHK

WAT BETEKENT DIT BELEID VOOR DE MANTELZORGER?

Het moment dat de cliënt zorg en/of diensten van Insula Dei Huize Kohlmann gaat ontvangen (de intake) is het moment om met cliënt en mantelzorg in gesprek te gaan. Vanuit bovenstaande belangen komen bij de intake aan de orde:

Wat wil de cliënt zelf?

Wat wil en kan de mantelzorg voortzetten na de verhuizing van de cliënt?

De informatie van de mantelzorg wordt benut bij het opstellen en periodiek evalueren van het zorgleefplan van de cliënt.

Afspraken hierover worden vastgelegd en periodiek geëvalueerd in het zorgleefplan, conform de werkwijze die hiervoor is opgesteld.

Bij de periodieke evaluaties met de cliënt en mantelzorg worden genoemde vragen steeds aan de orde gesteld, zodat kan worden ingespeeld op veranderende behoeften en wensen.

Meer informatie over regelingen voor mantelzorgers:

<https://www.regelhulp.nl/ik-zorg-voor-iemand/uitleg-over-mantelzorg>

Wat is mantelzorg en wat verwachten we van de mantelzorg?

Mantelzorg is de zorg en ondersteuning die partners, kinderen, familie, vrienden en andere bekenden aan een naaste verlenen. Dit gebeurt vrijwillig en onbetaald.

- U biedt extra zorg aan iemand in de eigen kring, het sociale netwerk
- Mantelzorg is niet afdwingbaar, maar wordt wel gewaardeerd
- Mantelzorg is vrijwillig, maar anders dan vrijwilligerswerk
- De motivatie is: uit liefde, verantwoordelijkheid en behulpzaamheid of gewoon leuk en gezellig (net zoals het thuis was)
- U mag alle taken die zich voordoen oppakken in samenspraak met de cliënt en de zorgmedewerkers
- Let op uzelf, het risico van overbelasting en isolement ligt op de loer. We evalueren regelmatig met u en ondersteunen u waar mogelijk
- Wij zijn als zorgaanbieder niet verantwoordelijk voor het handelen van de mantelzorg, maar zijn wel aanspreekbaar
- Het ECD biedt de mogelijkheid tot communicatie door gebruik te maken van CAREN

De mantelzorg is onze partner in zorg, een belangrijke en gewaardeerde samenwerkingspartner. De mantelzorg neemt, al dan niet met anderen, een aantal zorgtaken voor zijn of haar rekening. Goede afstemming met elkaar is belangrijk, we delen immers een belangrijke verantwoordelijkheid. Het gaat om uw naaste. De visie van IDHK sluit hierbij aan. *Passende zorg gaat uit van positieve gezondheid en leefplezier. Alle betrokkenen samen met eigen verantwoordelijkheid, zo thuis als mogelijk.*

(groep) Cliënt(en)

Mantelzorg/Netwerk

Medewerkers/Vrijwilligers